

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์
สัปดาห์ที่ 18 ระหว่างวันที่ 25 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2547
(Outbreak Verification summary, 18th Week April 25 – May 1, 2004)

ในสัปดาห์ที่ 18 ระหว่างวันที่ 25 เมษายน – 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับแจ้งข่าวการเกิดโรค และได้ดำเนินการตรวจสอบ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. อาหารเป็นพิษ (Food poisoning)

1.1 ตำบลแดง อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบผู้ป่วยปวดท้อง ถ่ายเป็นน้ำ จำนวน 54 ราย เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจตุรพักตรพิมาน จำนวน 47 ราย (ผู้ป่วยนอก 35 ราย ผู้ป่วยใน 12 ราย) รักษาที่สถานีนอนมัย 2 ราย ค้นพบในชุมชน 5 ราย จากการสอบสวนโรคของเจ้าหน้าที่ฝ่ายสุขภาพ โรงพยาบาลจตุรพักตรพิมาน ร่วมกับทีม SRRT ของอำเภอและจังหวัด พบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่เป็นสามเณรจากวัดไตรภูมิ จำนวน 41 ราย พระภิกษุ 2 ราย และชาวบ้านในหมู่บ้าน หมู่ที่ 11 ตำบลแดง จำนวน 8 ราย แม่ครัวที่ประกอบอาหารวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2547 จำนวน 3 ราย โดยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลา 20.00 น. รายสุดท้ายวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลา 23.00 น. พบผู้ป่วยมากที่สุดวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลา 16.00 – 18.00 น. ผู้ป่วยส่วนใหญ่อายุระหว่าง 10 – 14 ปี (ร้อยละ 59.3) อายุต่ำสุด 7 ปี สูงสุด 65 ปี อาการและอาการแสดงที่พบ คือ ปวดท้อง (ร้อยละ 88.9) ถ่ายเป็นน้ำ (ร้อยละ 88.9) อาเจียน (ร้อยละ 31.5) คลื่นไส้ (ร้อยละ 12.9) ไข้ (ร้อยละ 9.3) และปวดศีรษะ (ร้อยละ 0.2) โดยระหว่างวันที่ 4 – 25 เมษายน พ.ศ. 2547 มีโครงการบรรพชาและอบรมเยาวชนภาคฤดูร้อน ที่วัดไตรภูมิ ตั้งอยู่ที่ หมู่ 11 ตำบลแดง อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีสามเณรบรรพชาเข้าร่วมโครงการ จำนวน 74 รูป พระภิกษุที่ประจำที่วัดและพระวิทยากรรวม 15 รูป การเตรียมและการปรุงอาหารถวาย ชาวบ้านแบ่งกลุ่มรับผิดชอบเป็นเวร ๆ ละ 20 หลังคาเรือน โดยจะร่วมกันประกอบอาหารที่บ้านหัวหน้าทีมที่รับผิดชอบ แม่ครัวที่มาช่วยประกอบอาหารในแต่ละวัน ประมาณ 20 – 25 คน โดยเริ่มประกอบอาหารเวลา 05.00 – 10.00 น. โดยอาหารเช้าทุกวันจะเป็นข้าวต้ม อาหารกลางวัน เมื่อปรุงแล้วจะนำส่งที่วัดเวลา 10.00 น. และจะตักอาหารเตรียมไว้ก่อนเวลานั้นประมาณ 30 นาที เวลากลางวันเวลา 11.00 – 11.30 น.

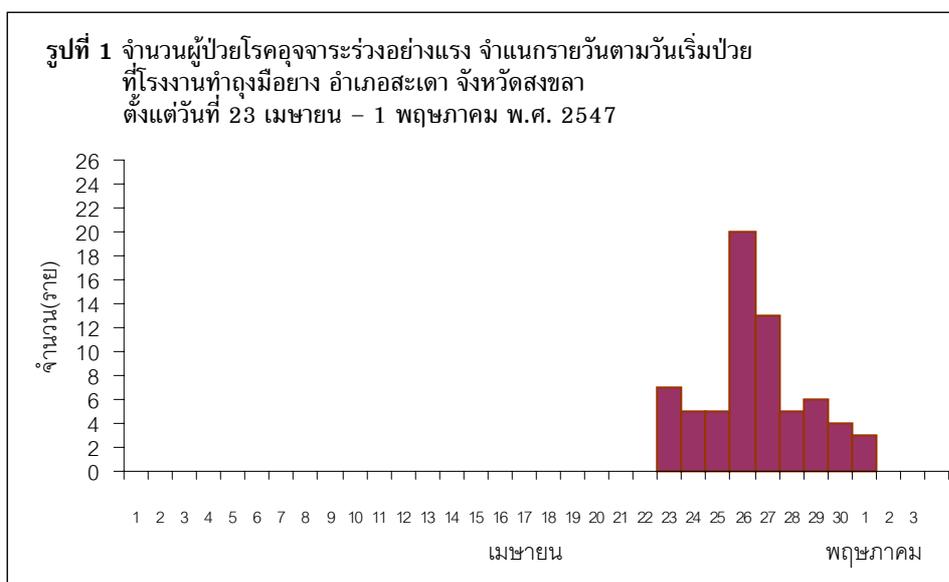
ทำ Rectal Swab Culture ผู้ป่วย ส่งตรวจ 8 ตัวอย่าง พบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* จำนวน 3 ตัวอย่าง และ Rectal Swab Culture ผู้ปรุงอาหาร และเก็บตัวอย่างบริเวณที่ประกอบอาหาร ส่งตรวจ 10 ตัวอย่าง ผลไม่พบเชื้อ

1.2 ตำบลหัวช้าง อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบผู้ป่วยมีอาการปวดท้อง ถ่ายเป็นน้ำ คลื่นไส้ อาเจียน รวม 31 ราย เข้ารับการรักษาที่ โรงพยาบาลจตุรพักตรพิมาน 7 ราย เป็นผู้ป่วยนอก 5 ราย ผู้ป่วยใน 2 ราย ผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 24 ราย จากการสอบสวนโรคพบว่า ผู้ป่วยเป็นผู้ที่เข้าร่วมงานเลี้ยงแต่งงาน ที่หมู่ที่ 1 ตำบลหัวช้าง อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลา 9.00 น. ผู้ป่วยรายแรกเริ่มมีอาการวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2547 เวลา 19.00 น. รายสุดท้าย เวลา 6.00 น. วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2547 ได้เก็บตัวอย่างอาหารหอยนางรม ที่เหลือไว้ในตู้เย็น และ เก็บตัวอย่างอุจจาระผู้ประกอบอาหาร 12 ตัวอย่าง และ ตัวอย่างอุจจาระผู้ป่วย 22 ตัวอย่าง ส่งตรวจ พบเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ในตัวอย่างอุจจาระผู้ป่วย 5 ตัวอย่าง ส่วนตัวอย่างอื่น ๆ ไม่พบเชื้อ

จากอาการ ระยะฟักตัว และผลการตรวจอุจจาระผู้ป่วยทั้งสองตำบล เข้าได้กับเชื้อ *Vibrio parahaemolyticus* ลักษณะการระบาดเป็นแหล่งโรคร่วมกัน ทางจังหวัดได้ดำเนินการเฝ้าระวังโรคในพื้นที่ โดยการตรวจแนะนำร้านอาหารในหมู่บ้าน ตลาดสด และเก็บตัวอย่างอาหารสดและสิ่งแวดล้อม ส่งตรวจหาเชื้อ รวมทั้งให้สุขศึกษาเรื่องสุขวิทยาส่วนบุคคลและการป้องกันโรคในชุมชน

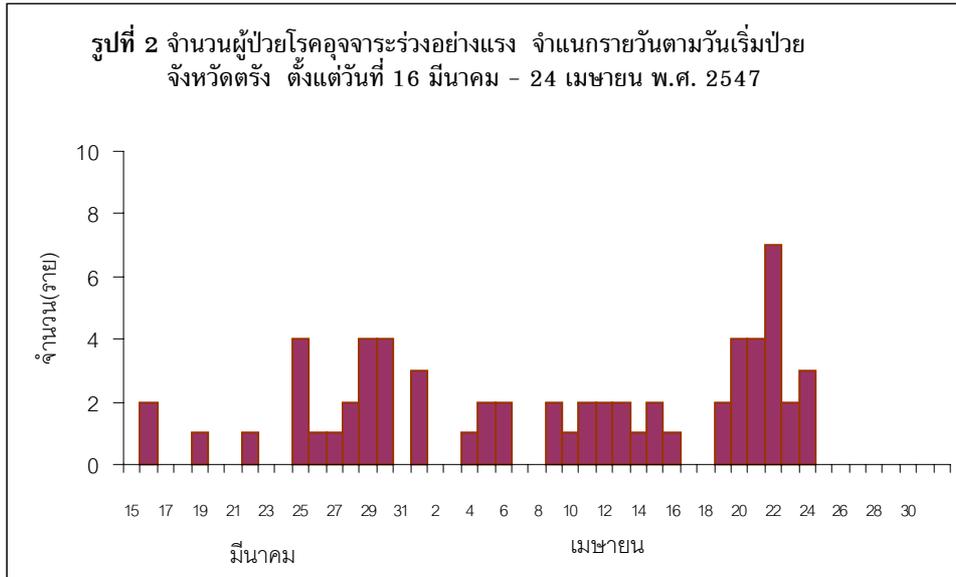
2. โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง (Severe diarrhea)

2.1 จังหวัดสงขลา สัปดาห์นี้ ได้รับรายงานการระบาดของที่โรงงานทำถุ้งมือยางที่อำเภอสะเดา พบผู้ป่วยที่มีอาการถ่ายเหลวเข้ารับการรักษาที่คลินิกของโรงงาน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน ถึง 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2547 รวม 243 ราย โดยตั้งแต่วันที่ 1 - 22 เมษายน พ.ศ. 2547 มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่คลินิกของโรงงานวันละ 1 - 6 ราย ตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2547 จำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลาได้รับแจ้งวันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2547 และได้ดำเนินการสอบสวนโรคร่วมกับพื้นที่ ทำการเก็บตัวอย่างอุจจาระผู้ที่มีอาการถ่ายเหลวและผู้สัมผัสทั้งหมดรวม 836 ราย ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการผลพบเชื้อ *Vibrio Cholerae* El Tor Inaba จำนวน 76 ราย เป็นผู้ป่วย 70 ราย (ส่งต่อเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสะเดา จำนวน 13 ราย ค้นพบในโรงงานและครอบครัวของคณงาน 57 ราย) ผู้สัมผัสที่ตรวจพบเชื้อแต่ไม่มีอาการ 6 ราย โดยผู้ป่วยทั้ง 70 ราย มีวันเริ่มป่วยระหว่างวันที่ 23 เมษายน - 1 พฤษภาคม (รูปที่ 1)

จากการสำรวจข้อมูลสภาพแวดล้อมของโรงงานพบว่า มีคนงานทั้งหมด สามพันกว่าคน บางส่วนพักในโรงงาน และมีอีกส่วนหนึ่งพักนอกโรงงาน ในโรงงานมีห้องพัก 500 กว่าห้อง พักห้องละ 6 คน อาหารทุกมื้อคนงานหารับประทานกันเอง ได้เก็บตัวอย่างน้ำ อาหาร ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ขณะนี้รอผลการตรวจ ทางจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่อยู่ในขณะนี้

2.2 จังหวัดตรัง ตั้งแต่ต้นปีมีรายงานผู้ป่วย 75 ราย เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 67 ราย ผู้ป่วยที่ค้นพบในชุมชน 8 ราย ผู้สัมผัสพบเชื้อไม่มีอาการ 126 ราย พบผู้ป่วยกระจายใน 9 อำเภอ 28 ตำบล โดยผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2547 รายสุดท้ายที่ได้รับรายงานเริ่มป่วยวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2547 (รูปที่ 2) กลุ่มที่มีอัตราป่วยสูงสุดได้แก่ กลุ่มอายุ >65 ปี (อัตราป่วย 34.92 ต่อประชากรแสนคน) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 4 ปี (อัตราป่วย 17.04 ต่อประชากรแสนคน) อายุ 5 - 9 ปี (อัตราป่วย 3.55 ต่อประชากรแสนคน) ทางจังหวัดได้เรียกประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด และได้ดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคในพื้นที่แล้ว

ในช่วงระหว่างวันที่ 21 เมษายน - 1 พฤษภาคม พ.ศ 2547 จังหวัดที่ยังมีรายงานผู้ป่วยรายใหม่เกิดขึ้น ได้แก่ จังหวัด สงขลา(73 ราย) ตรัง(16 ราย) นครศรีธรรมราช(5 ราย) สิงห์บุรี(3 ราย) สุรินทร์(3 ราย) ปัตตานี(2 ราย) กระบี่(1) ยะลา(1 ราย) ชัยภูมิ(1 ราย) นนทบุรี(1) กรุงเทพมหานคร(1) แต่ละจังหวัดได้ดำเนินการสอบสวนและควบคุมโรคในพื้นที่ อยู่ในขณะนี้

เรียบเรียงโดย ลัดดา ลิขิตยั้งวรา และอุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล
 กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา

